

Handläggare
Monica Hector
Telefon: 08-50829765**Till**
Region Stockholm, Förvaltning för
utbyggd tunnelbana, Box 225 50,
104 22 Stockholm

Samråd för tunnelbana mellan Fridhemsplan och Älvsjö

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet ställer sig positivt till samrådsförslaget avseende sträckning och föreslagna stationer med erinran om att stationernas placering och utformning måste vidarebearbetas och tydligare presenteras i nästa skede. Rådet avvisar helt den föreslagna arbetstunneln vid Rålambshovsleden och förespråkar alternativet vid Lindhagensplan.

Ärendet

Region Stockholm, Förvaltning för utbyggd tunnelbana, har inbjudit till samråd om den nya tunnelbanelinjen som ska byggas mellan Fridhemsplan och Älvsjö. Linjen kommer att gå via Liljeholmen, Årstaberget, Årstafältet och Östberga. Samrådet är en del av järnvägsplan, tillhörande detaljplan för tunnelbanan och tillståndsansökan enligt miljöbalken.

Beslutet om en ny tunnelbanelinje beslutades under Sverigeförhandlingen 2017. Linjen mellan Fridhemsplan och Älvsjö binder ihop centrala och södra Stockholm och den innebär att 48 500 nya bostäder med hållbara kommunikationer kan byggas. Den nya linjen ger nya resmöjligheter med smidiga bytespunkter till annan kollektivtrafik samtidigt som T-Centralen och röda linjen avlastas. Tunnelbanelinjen ligger djupt och hissar ska ge en smidig resa mellan perronger och entréplan. Restiden mellan ändstationerna blir beräknas bli ca 10 minuter.

Skönhetsrådet har tagit del av samrådsunderlaget och ställer sig positivt till den föreslagna sträckningen. Det är dock i dagsläget svårt att ta ställning till placeringarna av tunnelbaneuppgångarna i Årstaberget, Årstafältet, Östberga och Älvsjö eftersom planarbetet inte kommit så långt att det i dagsläget finns underlag som redovisar hur väl de inlemmas i respektive byggnad/plats. Rådet ser t.ex. att stationsuppgången i Älvsjö planeras nära Älvsjö gård. Gården med anor från 1500-talet är en av Stockholmstraktens äldsta ännu

existerande. Enligt rådets uppfattning kräver platsen därför särskild omsorg och respektavstånd till gårdsmiljön. Vid Fridhemsplan och Liljeholmen sammanbinds den nya linjen med de befintliga stationerna och de entréer och biljetthallar som redan finns. Vid Liljeholmen tillkommer dock ett vertikalschakt för hissar placerat mot Trekantsparken.

I samrådet ingår även förslag till placering av de arbetstunnlar/sänkschakt och etableringsytor som behövs för att bygga tunnelbanelinjen och de planerade stationerna. Skönhetsrådet anser att man i första hand bör välja de ytor som tidigare använts, som t.ex. vid Östberga och Liljeholmen, avfarten från Södertäljevägen mot Hägerstensvägen. För Fridhemsplan nya station redovisas två alternativ – vid Lindhagensplan respektive Rålambshovsleden. I underlaget anförts för och nackdelar för de olika förslagen bl.a. med tanke på störningar för verksamheter och närboende i samband med sprängningar. Enligt Skönhetsrådets uppfattning finns det dock bara ett alternativ som kan accepteras och det är etablering vid Lindhagensplan. Platsen där bensinstationen finns lämpar sig väl för etablering, det behövs inga långa schakt i marken för att nå berggrunden och arbetstunnelns längd är kortare i förhållande till det andra alternativets tunnel. Vidare har man vid borttransport av stenmassor direktanslutning till rondellen vid Lindhagensplan.

En etablering vid Rålambshovsleden innebär ett stort ingrepp i Rålambshovsparkens gröngördel. Etableringsområdet skulle uppta en lång sträcka längs parkens norra sida med en ramp som övergår i tunnel. Efter avslutat arbete kommer inte slänten att kunna återställas och planteras med träd eftersom tunneln kommer att behövas som permanent servicetunnel även efter byggtiden, d.v.s. infarten till servicetunneln kommer således i en eller annan utformning att finnas kvar.

Sammanfattningsvis bedömer således Skönhetsrådet att förslaget med en arbetstunnel vid Rålambshovsparken måste utgå eftersom följderna under såväl byggtid som efter tunnelbanans färdigställande skulle innebära allvarliga konsekvenser för parken och stadsbilden, i synnerhet som det inte kommer att vara möjligt att till fullo återställa marken. Rådet förordar därför att Region Stockholm går vidare med alternativet vid Lindhagensplan.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Inga Margareta,Varg	2023-12-06
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2023-12-06